
Herstel voor de totale mens

Hysterie (2)

J.G.Bulthuis

In het vorige artikel over dit onderwerp werd de geest van hysterie beschreven als een veelarmige inktvis met zuignappen. De verschijnselen van hysterie in het menselijk gedrag zijn dan ook veelzijdig en sterk uiteenlopend. In deze studie zullen we daar nader op ingaan. Dat houdt ook nu weer een opsomming van allerlei voorkomende uitingen in.

Het gedrag

- * demonstrerend: men uit allerlei gevoelens en gedachten het liefst in het openbaar. Opvallen, rondbazuinen, je laten zien en horen, het duidelijk uitzaaien van je mening op de omstanders.(bv.in Hand.19:25 vv)
- * aandacht trekkend: het gaat steeds om jezelf (egocentrisch), in de belangstelling willen staan, opeisend, de veelvrager, jaloers als anderen de aandacht krijgen, aanstellerig doen, kinderlijk (infantiel), geldingsdrang, opdringerig.
- * gebrek aan zelfbeheersing: de flap-uit, de heethoofd, driftig, voorbarig in spreken en reageren, emotioneel, onbeheerst, onmatig (bv. in eten en drinken, seksualiteit) de snelle reactie, je grenzen niet kennen. (bv. in Matth.26:51)
- * overdreven: teatraal, overtrokken gevoelsuitingen, altijd lachen, te snel met tranen, overgevoeligheid, meer willen zijn en voelen dan je bent en aankunt, generaliserend spreken: 'iedereen' zegt het; 'altijd' is het hier het zelfde liedje; 'velen' in de gemeente

hebben er ook moeite mee; (bv. in Joh.11:16), breedsprakigheid.

- * escalatie: van een mug een olifant maken, opjutten, meteen het ergste vermoeden, het loopt je uit de hand, de relschopper, schreeuwen en slaan, de hetze. (bv. tijdens het verhoor van Jezus)
- * onrust: druk, voortgedreven, altijd bezig moeten zijn, niet tegen de stilte kunnen, de dingen gehaast doen, opwinding, nerveus gedrag (roken!), dwangmatigheid (tien keer kijken of je de deur wel op slot hebt gedaan), te grote beweeglijkheid, te ijverig, (bv. in Luc.10:40a)
- * verkrampt: alles precies volgens allerlei vastliggende regeltjes en gewoontes (perfectionisme), zeer gedetailleerd bezig zijn, Pietje precies, star, wettisch.
- * chaotisch: de dingen half afmaken, van hot naar her vliegen, rommelig, onoverzichtelijk te werk gaan, oppervlakkig, moeilijk vanuit principes kunnen leven.
- * geweld: felheid, verwoed bezig zijn, agressief, de ander hard aanpakken.(bv.Hand.9:1)
- * paniek: je hoofd kwijt raken, op hol slaan, angstig worden, slag in de lucht, je doet maar wat, niet meer voor rede vatbaar.(bv. in Marc.4:38b)
- * overgevoelig: lichtgeraakt, snel geïrriteerd, gauw te beledigen, kruidje-roer-me-niet.
- * zeurend: blijven doorgaan met het negatieve, je zin willen doordrijven, doordrammen, doorzagen, het is nooit genoeg, nooit tevreden, er is altijd wel wat, zuchtend.
- * lijdelijk: het slachtoffer uithangen, zelfmeelij ventileren, de zielige rol spelen, de verongelijkte, de misdeelde voelen.

In de bijbel komen we verhalen tegen waarin de hysterie er duimendik bovenop ligt. Lees eens in 1 Sam.16:14-23 over koning Saul; in Luc.4:28,29 over de inwoners van Nazareth; in Hand.7:54-58 over de escalatie rond Stefanus; sommige reacties van Petrus bv. in Joh.13:7-9, en in Matth.26:69-75.

In deze gebeurtenissen was er meer aan de hand dan alleen hysterie. Deze voorbeelden, en nog talloze andere, zijn echter typerend voor dat kenmerkende van hysterie: met problemen, misverstanden, angsten, dus met mensen in een spanningsveld, aan de haal gaan. De zaken verergeren, aandikken, de pan uit laten rijzen.

Er zijn mensen die, bv. door opvoeding, door mensenvrees, of andere overwegingen, zich zo kunnen inhouden en beheersen dat de innerlijke opgewondenheid er niet of nauwelijks uitkomt. Ze kroppen de dingen op. Dat is dan te vergelijken met een werkende vulkaan met een kurk er op. Dit is de overwinning niet. Noch 'je eens lekker laten gaan', noch 'je ijzeren zelfbeheersing' zijn oplossingen voor problemen. Laat u bevrijden van uw geestelijke vijanden!

C. Het lichaam

Als laatste werkteerrein van de geest van hysterie is het lichaam genoemd. Ook daar heeft deze vijand op bedrieglijke wijze zijn slag geslagen. Bedrieglijk in de zin van: het verwekken van lichamelijke ziektesymptomen hoewel er lang niet altijd sprake is van een aanwezige ziekte. Dus een enorme suggestie opwekken door middel van pijn, koorts, zwakte, en allerlei nare lichamelijke gevoelens. Er is een dreiging in gelegen. Je gaat je afvragen of je wat onder de leden hebt. Bij een sterke hysterische werking denkt men snel het allerergste, bv. als het maar geen kanker is, of als ik maar geen hartinfarct krijg....

De klachten kunnen heel reëel zijn; men stelt zich niet aan. Toch blijkt bij nader onderzoek dat er 'niets' te vinden is. We zijn dus bedrogen in het lichaam.

Voorbeelden

Hoewel wij in de praktijk heel wat van dergelijke situaties tegenkomen en dus vanuit dit inzicht de zaken benaderen en trachten op te lossen, begeven wij ons beslist niet op medisch gebied. Daar zijn wij niet toe bevoegd. Het is echter onjuist per definitie medische adviezen en hulp te weigeren als zijnde een teken van ongeloof. In deze studie brengen wij slechts onze geestelijke kennis en ervaring op de lezer over.

Er is een grove indeling te maken in tweeën:

Allereerst de ontregeling van lichamelijke functies: bv. bloeddrukveranderingen, ademhalingsstoornissen (hyperventilatie), spijsverteringsproblemen (buikpijn), hartkloppingen/pijnen, menstruatiemoeilijkheden...

De ontregeling van het een en ander kan zijn oorzaak vinden in een verkrampt leven. Spanning, overspanning, een zenuwgestel onder druk van de vijand, leidt tot lichamelijke klachten. Spierpijnen, hoofdpijnen, volgen nog al eens uit innerlijke gespannenheid. Verkramping is een typische werking van de geest van hysterie. En waar maar lang genoeg deze situatie blijft bestaan, kan er tenslotte zeer zeker iets beschadigen in het lichaam, zodat er wel 'iets' gevonden wordt. Denk eens aan een maagzweer, aan gordelroos.

Het vermoeden bestaat dat de hormoonhuishouding door deze vijand danig ontregeld kan worden met alle nadelige gevolgen van dien. Een onverklaarbare moeheid kan mensen slopen.

Deze verschijnselen zijn nauw verwant aan gevolgen die we onder de tweede groep plaatsen: de psychosomatische kwalen. Hieronder verstaan we lichamelijke (=somatische) stoornissen die veroorzaakt worden door geestelijke (=psychische) noden. Wel degelijk kan men met ziekten tobben, maar de uiteindelijke bron er voor wordt niet in de eerste plaats onder de microscoop gevonden doch in een pastoraal gesprek. De definitieve oplossing, zeg genezing, is dan niet het medicijn of het gebed om lichamelijk herstel. Er zal bij de 'patiënt' een innerlijke nood opgelost dienen te worden. En daar

geeft de Heer zijn inzichten uit het evangelie voor. Daar is bevrijding nodig. Meestal wordt het innerlijk onder druk gezet door een of ander probleem (veroorzaakt door de boze) waarmee de geest van hysterie aan de haal gaat. Lichamelijk kan dat zich uiten in ziekte. Vooral de laatste jaren zijn door deze inzichten broeders en zusters 'genezen' van hun 'kwalen'.

Nogmaals wijzen we er op dat al het bovenstaande geen vast kompas is voor medische benadering. Als buikpijn veroorzaakt wordt door een blindedarmontsteking dan is dat wat anders dan pijn door een psychische gespannenheid.

Tenslotte nog een korte aantekening inzake de conversies. Daar verstaat men onder een tijdelijk uitvallen van een functie. Bv. tijdelijke blindheid of doofheid. Flauwvallen, de black-out, een kortstondige verlamming. Veelal een gebeuren vanuit een hysterische werking in de mens.

Met het bovenstaande hebben we een indruk trachten te geven van het wezenlijke van de werkingen van de geest van hysterie. Een complete lijst opstellen van alle voorkomende gevallen is ondoenlijk en niet wenselijk. Want we werken niet vanuit een gebruiksaanwijzing (zoals bij een wasmachine), maar onder leiding van Jezus die door heilige Geest de juiste toedracht wil openbaren. Wel zal men meer en meer ervaring opbouwen en inzicht vermeerderen bij een gedurig gekonfronteerd worden met deze zaken. En daar gaat de Heer niet aan voorbij.

Stempel

Zoals verwerping geheel vergroeid kan zijn met de persoonlijkheid van een mens, zo kan hysterie eveneens zich sterk vermengen met karakter en temperament. Vaak wordt zo'n mens door z'n omgeving bestempeld: hij is nu eenmaal een haantje de voorste; een echte driftkikker; wat een hartstochtelijke levensgenieter; een temperamentvolle redenaar; een geëmotioneerd mens; een neurotisch type; een gedreven leidersfiguur; een opgewonden standje; enz.

Wat is dit alles in tegenstelling met de woorden van Paulus in Titus 2:12b:...zodat wij 'bezadigd' in deze

wereld leven. En in 2 Timotheus 1:7:...God heeft ons gegeven een geest van 'bezonnenheid'. Het koninkrijk van God is vrede, ontspannenheid, harmonie, weldadige rust, paradijs, ongecompliceerdheid. De mens is niet wat de boze van hem maakt! De mens is in wezen wat Gods woord over hem zegt. Al het zieke, abnormale, verstoorde en misvormde in geest, ziel en lichaam - in het individuele en in groepsverband - is tot stand gekomen en wordt in stand gehouden door de boze geesten. De geest van histerie is een van de hoofdschuldigen in die ontregeling en verwording.

Herstel

Een van de hoofdaspecten van het evangelie van het koninkrijk der hemelen is het herstel van de mens. Zonder dat is er geen toekomst voor Gods plan. De verrijzenis van de mens in zijn oorspronkelijke hoedanigheid, als beeldrager Gods. Daartoe heeft de Vader zijn Zoon geopenbaard. Allereerst als redder, bevrijder en genezer, en vervolgens als voorbeeld waaraan wij ons kunnen optrekken en spiegelen. In het herstel speelt opvoeding en hervorming een grote rol. Bevrijd worden en bevrijd blijven is een absolute noodzaak, maar daar blijft het niet bij. Het afleren van verkeerde gewenningen in denken en doen en het aanleren van het goddelijke gedrag is daarbij eveneens noodzakelijk. De mens is niet een passieve ontvanger van het herstel, maar werkt mee met de Heer aan eigen opbouw en vorming. Dat meewerken is hier niet alleen inzet en oefening vanuit eigen vermogens, maar mede een gelovig hanteren van wat het evangelie aanreikt. Dat is: het woord Gods volgen, u er in plaatsen en het uitwerken door de krachtige bijstand van heilige Geest. Waar kinderen Gods zich in liefde en geloof opstellen, worden alle dingen mogelijk.

De praktijk

Inzicht ontstaat door kennis en werkt door geloof. Geloven is meer dan innerlijk aanvaarden van waarheden uit het evangelie. Het is voor de praktische uitvoering van goddelijk leven nodig een vorm van vertrouwen, durf en daadkracht te ontwikkelen en te praktiseren. Om bij ons onderwerp van dit artikel te blijven komt het er op neer om zo ontspannen mogelijk

uzelf wat in de gaten te houden, te observeren. Zie dit als een louter positieve aangelegenheid. Denk eens aan het bijbelwoord: weest waakzaam (1 Petr.5:8).

Zodra u in een wat moeilijke situatie terecht komt, let dan op uw gevoelens en gedachten. Stel u op tegen de vijand; beslis bij uzelf te weigeren om u maar te laten gaan, zodra hysterische trekjes zich aan u opdringen. Wedersta de boze dan, soms bestraffend, soms negerend, dan weer met een schriftwoord, zeker met een kordate geloofshouding dat u niet met hem meegaat in z'n roes. Probeer dit uit. Trotseer hem. David trotseerde de van hysterie brallende Goliath. Wat een dreiging en angst ging er van die reus uit. Welke gedachten schreeuwde hij al vloekende uit. Israel was alleen al van het aanzien verlamd. Maar David vertrouwde op zijn God. Dat is een geloofsavontuur. Zo leert de christen in de praktijk zijn God kennen. Krijg er dus plezier in om de vijand voor te zijn, tegen te houden, buiten te laten staan. Meet je bewust de houding van de Heer aan, van die nieuwe mens die bepaald wordt door zijn eigen bevrijde natuur en de in hem werkende goddelijke natuur. Het geloof gaat daar van uit. Het geloof onderneemt. Het geloof slaagt!

De geest van hysterie is een leugenaar, een misleider van gevoelens, probeert ons verkeerde konklusies te laten trekken, hitst op en overtrekt alles. Hij chanteert door dreiging en angsten te verwekken. Hoe nodig is het dan naast de strijd tevens een diep Godsvertrouwen te doen laten groeien. Herstel ontstaat door zo praktisch bezig te zijn.

Neem daarbij lering van anderen aan. Vraag maar aan vertrouwde broeders en zusters uit uw naaste omgeving hoe u op hen overkomt. Gooi de zaak open; breng het in het licht; durf het onder ogen te zien, om tot overwinning te komen. Gaandeweg groeit de routine in het voorkomen van hysterie

De gemeente

Voor ons is allereerst van belang dat de hysterie uit de gemeente verdwijnt. Het oordeel Gods begint bij het huis Gods. Door zelf vrij te komen en te genezen, zuivert de

gemeente. Daar kunnen we ook gezamenlijk aan meewerken. We mogen niet meer toestaan dat de opruiing, de hetze, de roddelgolf, het onderling uitwisselen van kritiek en een doordraaien in vermeende oppositie kans van slagen krijgt. De gemeente is Jezus' lichaam en daar zal de boze van af hebben te blijven. Daar zijn we zelf bij! Een gezond hulpmiddel ter voorkoming van het een en ander is, om bij een dreigend spanningsveld, bij dreigende verschillen, bij misverstanden en onzekerheden, onmiddellijk open spel te spelen met de leiding. Dat zal heel wat ellende besparen. De geest van hysterie is er immers als de kippen bij om de situaties te laten escaleren, (bv.Hand.6:1). Bij een volwassen beheersing van de situatie, d.m.v. geestelijk inzicht in en heerschappij over de vijand van hysterie, zal de rust en de orde in de gemeente gehandhaafd kunnen blijven, zodat allen veilig en in volle aanvaarding mogen opgroeien en bloeien. Zo willen we de hoge weg bewandelen en het einddoel bereiken. Prijst de Heer!.